

Danskeren.

Nobr State Hist-Socy

„Danskeren“ udkommer hver Tirsdag og Fredag

Fredags-Udgave.

„Danskeren“ koster kun \$1.50 per Aargang.

Nr. 17.

Blair, Nebr., Fredag d. 27. Februar 1903.

12te Aarg.

Kristendommen og Afholdsagen.

En Tale af Biskop Fr. Nielsen.

Fra Prædikestolen i Frue Kirke i Aalborg har Biskop Fr. Nielsen nylig holdt en Tale om Afholdsagen. Ritzten var fyldt til sidste Plads. „Aalborg Amtstidende“ gengiver Talen saaledes:

Saaledes er Pauli Ord til de Ephefer 5. Kap., 17—20 Vers: „Derfor værere ikke uforstandige, men som de, der stønner, hvad Herrens Vilje er.“

„Og dricker eder ikke drutne i Vin, i hvilket der er Raggessøshed, men bliver fyldte af Anden,“

og taler Hverandre til med Salmer og Lovsange og aandelige Viser og synger og leger for Herren i eders Hjerter, og siger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting i vor Herres Jesu Kristi Navn.“

Der er megen Rød i vort Land, ikke blot ved Vintertide, naar Anden lægger sig over Jorden, men ogsaa om Sommeren.

En Del af denne Rød vil fikle: aflage mere og mere Højst af gode Love og under den fremadstridende Udvikling. Men der er en Slags Rød, der aldrig kan helles, den, der fremkommer, naar Menneskene i Stedet for at gøre Strid fremad, gaa tilbage, sadig fjerner sig mere og mere fra Målet for menneskelig Stræben, synker og synker og bliver fjender af sig selv.

— Hvert Folk har sine Svæber og sine Plager, der gør, at Næben tiltager i Stedet for at aflage. Ser vi paa vort Folk, saa vil blive fikle over, at det er Druktenstaben, — den, der breder sig vdi og bredt — det er dets Svæbe. Der er vist ingen af os, der ikke har set, hvilke Uvælgeligheder den volder. Vi har set Menneske, stable med gode Gøner, glibe nedat, mere og mere, og end som Druktenstabens og Svandens Trælle. Vi har set, hvorledes Faderens Synber nedarvis paa Børnene. Vi har set ikke blot det, at Faderens uforskyldte Tilbøjeligheder nedarves, men at Børnene fødes som legemlige Sværlinge.

Uvoftelen taler om Druktenstaben i Forbindelse med Forskanden. Thi det er jo det sørgelige, at naar Folk dricker, mister de Sans og Samling, glemmer, at de er Mennesker. Det er Druktenstabens frugtfulde Fæte, at Raggessøsheden er dens Følge. Mange unge Mennesker stulper det deres første Halv, at de har været fra Sans og Samling; naar Mennesket bliver druktent, vofter dets dyrtte Lyfter!

— Hvorledes skal vi som Kristne stille os overfor Afholdsagen og alt, hvad der famles under det Ord?

Lad os se, hvorledes stiller de hellige Skrifter sig?

Kristne Mennesker skal lægge Mærke til, at det intet Steds i Bibelen forbydes at drikke Vin. Vinfotten var en af de fornemste Planter i Jsrael. Den var af Fredens Tegnet, et Sindsbillede paa Freden. „Jeg er det sande Vintra“, siger Herren et Sted. — Vor Herre og Frelser drak selv Vin i Modfatning til Johannes, og man brugte dette som Angreb paa ham, idet man sagde: Han er en Vindrikter! ligesom man sagde: Han er Dolberes og Synberes Ven! — Herrens første Undergerning var at forbande Vand til Vin, og han har paabudt at bruge Vin til Naboeren.

Alt dette er Kendsgerninger, og dem skal vi ikke prøve paa at forklare bort. Man har sine Steder søgt af danne sig en egen Bibel efter sit eget Hoved, men det skal troende Mennesker ikke gøre. Vi vil som hidtil drikke Vin til Naboeren, saa ren og utilsat, som vi kan faa den. Vi vil ikke — som man har gjort visse Steder — drikke Vand til Naboeren. Vi vil i det hele

vogte os for de mange ubetænksomme Ord og Gerninger, der er tomme fra visse Sider.

Striften forbyder ikke Brugen af Vinen; men Striften har fra Begyndelsen lige til Johannes' Aabenbaring en Række Advarsler mod Druktenstaben. Ingen kan saaledes tale stærkere Ord mod den end den gamle Ordprogsmand i Ordsp. 23. Kap. Herren selv advare sine Disciple mod Fraaseri og Druktenstab. Druktenstab er overhovedet noget, et Menneske ikke kan forene med det at være en Kristen.

Men Striften giver ogsaa Anvisning paa, hvorledes Kristne bør advare andre mod den frugtfulde Svæbe: „Derfor dit høje Dje forarger dig, saa riv det ud; dersom din venstre Haand forarger dig, da hug den af — thi det er bedre at miste et enkelt Lem end at gaa fortabt i Døden!“

Disse Striftens stærkt omtalte Ord er at forstå som et Billede, ikke som en Anvisning, taget efter Bogstaben, saaledes som Sværtere har søgt at gøre dem til. Det er Lyften, der ligger bag Djet, som skal rives ud. Mennesket skal vogte paa sig selv! —

Denne Ord i Striften har sin store Betydning for de Mennesker, der mærker i sig selv en Lyft, en Fristelse til Druktenstab: De skal rive den ud! De skal følge Herrens Anvisning helt og fuldt; thi Drikken, vende Ryggen til dem. For dem vil Forsøget paa at ramme Maade ikke være betryggende, de maatte blive afholdende. Er der en Kristen, der føler Fristelsen — og der er mange flere, end vi tror — han river Djet ud og hugger Haanden af, han vender sig borti fra Fæten, der truer ham, at han dog kan frelse sin Sjæl!

Men det skal man mærke sig: Striften siger ikke:

Forarger Dit høje Dje Dig, saa skal Din Rætte rive sig ud!

Vi skal ikke sætte os til Dommere over vor Næste. Vi skal ikke domme ham paa Mad og Drikke! Ingen har Lov at forlange af en anden, som maatte ikke føler Fristelsen i sig, som maatte kan ramme Maaden, at han skal vende Ryggen til Vinen. Man kan sige: Selv om jeg ikke føler mig fristet, vil jeg dog ved mit Eksempel være med at betæmpe den store Svæbe. Saa er det ikke et Bud fra en anden, saa er det en frivillig Sag, en Gave, giden i Kærlighed.

Den Afholdsbevægelse, der har rejst sig i vort Land, over — fra et Strøbelighed — en velsignet Virkning paa mange Steder. Og vi vil, saa mange, der føler, at vi skylder vore Brødre det, gaa med, men saaledes, at vi ikke sætter os til Dommere over andre.

Afholdsbevægelsen er en god og sund Bevægelse, vel egnet til at bringe Fred og Lyfte ind, hvor der hersker Sorg og Ulykke. Som Kristne maatte vi glæde os over den og ønske, at den maatte blive ført i et godt og sundt Spor.

Men det at være afholdende fra Vin, rummer ikke for Kristne den hele Afholdenhed. Der er mange Ting, i hvilke vi skal være afholdende. Fristelsen gaar ikke i samme Retning for alle. Naar vi i Herrens Hus taler om Afholdenhed, saa betyder det Selvtugt og fuldt Herredømme over sig selv, det betyder den daglige Indøvelse i Kristendommen.

Spørger man et Menneske: Hvorfor dricker du? kan man faa Svaret: — For at blive gladere, friere — Lufften bliver højere for mig —

I Modfatning til Druktenstabens Glæder stiller Avoftelen dette: „Bliver fyldte af Anden“. Det giver den høje Himmel og de lyse Udfigter, det giver den Glæde, som Mennesket aldrig vammes ved, den Glæde som varer. Men andre svarer: Vi dricker, fordi vi ved Drikkebordet træffer Mennesker, vi kan tale med og være glade med! Ved Drikkebordet trives den letfarde Tale og den utene Glæde. Men de

Mennesker, der er fyldte med Anden, taler Hverandre til med Salmer og Lovsange og synger og leger for Herren — De famles om det, der giver Livet Kraft og Styrke, og glædes med dem, der har den samme høje Himmel og de samme lyse Udfigter. Afholdenhed kan være godt nok; men der trænges ogsaa til noget andet. Der trænges til det rette Samfundssind og det rette Broderfælsind. —

— Man kan paa Spørgsmaal: Hvorfor dricker du? faa et tredie Svar: Fordi Livet er saa tungt og mørkt — vi søger Trøst og Glemsel!

„Siger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting i vor Herres Jesu Kristi Navn“, siger Paulus. Hvor Kristi Tro er i Hjertene, der kan Fortvivlelsen ikke tage Overhaand, der trænger man ikke til det, der er skattet Stund kan bulme Smerter. Der ved man; at alt sendes fra den himmelske Fæder, paa det, at vi mere og mere skal fylbes med And.

Jeg vil ønske, at mange vil gaa ad Afholdenhedens Vej, saaledes at de bliver aandelig ædris, ikke viger fra Sandhedens Vej, ikke falder hen til Overdrivelse, ikke lægger andet ind i den hellige Strift, end der staar, og ikke dommer Næsten paa Mad og Drikke!

Lad os hjælpe til, at denne store Sag maatte blive fremmet, og lad os hede Gud om at give os Kræfter til at tage en Kamp op ogsaa for vore Brødre, lad os bede om, at der fra Kristi Kirke maatte uddaa et Redningsarbejde, saa det sendes, at den er en levende Menighed, der ikke blot kæmper med Murene, men ogsaa med sin Gerning og sit Eksempel!

Grønland.

Isindhingrer. — Kæringsforhold. — Sundhedsstilstand. — Folkemængden. — Ekspeditioner.

I det forløbne Aar har Isforholdene ved Grønland været særdeles vanskelige, og Skibene har paa Grund af Isindhingrer ikke kunnet udføre den lagte Væjlingsplan i sin Helhed. Saaledes naaede Bartkilet „Nordlyst“ kun at faa udført en Rejse-Bartkilet „Thorvaldsen“ er ikke hjemkommet fra Grønland. Endnu den 15. September havde Skibet kun besjlet Suttertoppen; det overvintret formentlig ved Suttertoppen.

Kæringsforholdene synes de fleste Steder at have været nogenlunde tilfredsstillende, dog maatte med Undtagelse af Julianehaab og Umanak, hvor der periodevis har hersket nogen Rød. Dog har Befolkningen under mindre gunstige Forhold klaret sig med de ret rigelig opsparede Forraad af tørret Kød og Fisk, uden at det har været nødvendigt for Forskærerne i nogen større Udstrækning at træde hjælpende til.

Sundhedsstilstanden var upaatlagelig overalt. De Foraar og Efteraar jævnlige tilbagevendende Fortsættelses sygdomme synes overalt at være forløbet normalt. En Influenzaepidemi ved Godthaab og en Børnesygdoms-epidemi ved Umanak har ikke medført noget Dødsfald.

Antallet af indfødte er i Løbet af Aaret i Vestgrønland tiltaget med 165 Individer, og er nu ialt 11,283. Af Dødsarsagerne falder den overvejende Del paa Børnesygdomme, Hjernesygdomme og Brystlidelser. Antallet af Indfødte ved Angmagalik var den 31. December 1901 436.

Grønland har i opsigte Aar været besøgt af forskellige Ekspeditioner. Saaledes berejste Geologen Dr. Schwantke Egedesminde Distrikt, Votauken, Cand. Porsild Diskosen og Dr. Engel Jaksobshavn's Jæbren og Terrænet omkring Isfjorden.

Med „Godthaab“ paa dets anden

Rejse udgik „Den literære Grønlands- Ekspedition“ til Kolonien Godthaab, hvorfra den drog mod Nord med Kolonien Jaksobshavn som foreløbigt Maal. „Ar. Dbl.“

Isaandens Ol.

Isaandens Torpedobaade har hidtil ikke paa Øvelsøture medført andet driftiligt end Bajerstøl og Band. Nu hændte det i Fjor Foraar, at nogle Medlemmer af „Nordist Good Templar Orden“ blev udfommanderet med en af Baadens. Bandet blev snart mindre godt, hvorfra de saa sig nødt til at drikke Bajerstøl. Da de atter kom i Land, meldte de det foreskudte til Ordenen, som henvendte sig til Marine-ministerien for at faa en Forandring i Forholdet. Man ønskede, at Torpedobaadene ogsaa skulde medføre Skatte-frit Ol.

I Følge „Nordist Good Templar“ har Ordenen nu fra Marineministeriet modtaget følgende særdeles imødelommende Skrivelse:

„Anledningen af den fra „Nordist Good Templar-Orden“ under 16. Maj f. A. modtagne Ansøgning udlader Ministeriet ikke hermed at meddele, at man — efter at der til Forsøg i Torpedobaadene i Øvelsøfabriken forrige Aar havde været medbragt disse Baade Skattefrit Ol, og dette Ol har vist sig holdbart — under 30. Decbr. f. A. har beslæmt, at der for Torpedo- og Artilleribaadene revideres Skattefrit Ol i Stedet for Bajerstøl, og at Anvender af Bajerstøl kun tillades, naar Skattefrit Ol ikke kan faas.“

Chicago, Ill.

En veltendt Stikkelse. Chicago, Ill. Der findes sandynligvis ikke en mere veltendt Stikkelse paa Vestkysten end gamle Dr. B. Fabrics, hvis Laboratorium befinder sig i 112—114 So. Honne Ave., og at domme efter Størrelsen af hans Post, som opgjør af den forrige Postmester, er det tvivlsomt, om der i det hele taget er nogen mere vidtberømt Person i de Forenede Stater. I over toogfirti Aar har han, paa sin egen originale og hvidt her for mange maatte har set ud som ekscentriske Vis, fulgt sit Kald som Fabrikant af Familienmedicin.

Hans eneste Kæmpst er Helbredelsen af Blod- og konstitutionelle Sygdomme ved Hjælp af Urter og Rødder; et Eksempel er hans Dr. Peter's „Kurito“, en Medicin, som, efter hvad der blev aabenbaret for nogen Tid siden i „the Circuit Court of Cook County“, bevisligt har effektivitet og været i stadig Brug i over et hundrede Aar. Forskuden at være Medicinfabrikant er han Udgifverer af en medicinsk Tidende ved Navn „Beilederen“, som sikkerlig er enestaaende i sit Slags, og som ogsaa viser Mandens originale Dæer. En Gennemlæsning af sammes Indhold er virkelig interessant, og man faar det Indtryk, at han uægtelig ved, hvad han taler om. Denne Tidende sendes gratis til enhver Adresse paa Henvendelse til Udgifveren.

All right.

Ekaminerende Professor: „Sig mig saa, hvordan De vilde forholde Dem lige overfor et Ufjæstifald?“ Student: „Jeg vil jeg — først vilde — jeg — ja —“ Professor (utaalmodig): „Ja, ja, videre.“

Studenten (saar en lvs Jde): „Jeg vilde først lade Dem hente til en Konsultation.“ Bedste Karakter.

Guarantien helt beret? Svøbedyne? Maatte i London? Kun et Tilfælde af trævæver. Burod og Hvidt vis gave Dem til en ny Mand eller Kvinde.

Amerika.

Presiden.

En sprogrig Presse har de f. Stater. Foruden Bladene i det engelske Sprog findes der 743 tyske Blade, 63 spanske, 60 norske og danske, 39 franske, 38 tjekkiske, 37 italienske, 37 polske, 37 spanske, 19 hebraiske, 16 hollandske, 12 gammel-slaviske, 8 finske, 6 portugisiske, 5 litauiske, 4 kinesiske, 2 japaniske, 2 græske, 2 latinske, 2 russiske, 2 slavoniske, 1 serbisk, 1 galicisk og 1 irotessisk.

Mark Twains Hoved.

Det er blevet almindeligt, at berømte Amerikanere testamenterer deres Hoved til Cornell Universitetet, der snart har en enestaaende Samling af Hoveder. Der er Tilfælde, hvor Universitetet har betalt en Sum for Hovedet, og at Gjæne har faaet Pengene i levende Live, og under denne Form friede Retfor den nævnte videnskabelige Anstalt nylig til Mark Twains Hoved. Den berømte Humorist svarede:

„Det er et gammelt, brugt Hoved, og da jeg rimeligvis ingen Brug faar for det efter næste Aar, kan De tage det for Indtægtspris. Stulde jeg imidlertid imod Forventning selv behøve Hovedet efter den nævnte Tid, saa er jeg villig til at betale en rimelig Leje af det.“

Dewey vinder.

Højesteret har afsagt Dom til Fordel for den af Admiral Dewey paa egne, Officeres og Matrosers Begne ansagte Sag om Prispenge for de i Manilaabugten sendte og siden optagne spanske Krigsskibe.

Den af afbøde Admiral Sampson paa egne, Officeres og Mandes Begne ansagte Sag om Prispenge for Maria Theresas, sanket ud for Santiago, tabtes, fordi Theresas sank, efterat det blev optaget.

Officerer og Besætning paa Krigsskibet Mangrove tillendtes Prispenge for det tagne spanske Dampskib Panama. Derimod fik ikke New York, Andiana og Wilmington noget, da disse Skibe ikke var indenfor Signalfastland.

Mere Gøllebrand.

Meridian, Miss., 25. Febr. Hoved- og Væftrigbygning ved det kvindelige College i Mississippi er nedbrændt. Der var 200 Bøger i Collegebygningen, men ingen kom til Stabe. Flere af dem mistede alle deres Gjenstande.

Tre Minearbejdere dræbte.

Springfield, Ill., 26. Febr. En Eksplosion forarsagede i Gaar tre Minearbejders Død i Auburn & Alton Kompagniets Kulmine ved Auburn, type Mt. Spheest for Springfield. De døde er Thomas M'Laughlin, Matthew Donnelly og John Davis.

I lang Tid mislykkedes efteret Redningsforsøg paa Grund af Luftens Fæstfæthed i Minen; men endelig kl. 11 i Aftes fandtes de tre Lig i en frygtelig lemlestet Tilstand. Af allede Muler, som anvendtes i Minen, dræbtes de ti.

En sjælden Kvinde.

En gammel Kvinde i Superior, Wis., Mrs. Elizabeth Lewis, som er fattig og nødlidende, da hun kun har en 11 Aar gammel adopteret Datter til at underholde sig, har opdraget 101 foredlørløse Børn.

Hun boede i Chicago under den store Brand og mistede alt, hvad hun ejede. Hendes Mand døde kort efter. Senere flyttede hun til La Crosse og kom til Superior for 10 Aar siden. Hun havde fat sig til sit Livs Dggaade at tage sig af hjemløse Børn, og nu, da hun er 80 Aar, bliver hun underholdt af den sidste, hun tog til sig.

Udlandet.

Kong Edvard og Udstillingen.

London, 25. Febr. Kong Edvard sender afbøde Dronning Victorias ubrudelige Samling af Jubilæums-Præsenter til Udstillingen i St. Louis. Han meddelte personlig denne Beslutning til Mr. D. R. Francis, Præsidenten for Udstillingen, som, ledsaget af Gesandt Choate, i Dag blev modtaget i Audien i Buckingham Palace.

Kongen udtalte, at det amerikanske Folks Højagtelse for hans Moder havde tilfaldet ham til dette Strid som et Tegnet hans dybe Interesse for Americanas Velfærd. Mr. Francis bragte paa Udstillingsbegne sin hjerteligste Tak til Hs. Majestet for Løftet om disse sjældneklenodier.

Vulkanudbrud.

Mexico, 25de Febr. — Klotten 5.15 i Gaar Eftermiddag kom der det voldsomste Udbrud af Vulkanen Coloma, som man har haft i mange Aar. Vulkanen udfastede store Sten, og Flammen stod højt tilvejs. Senere faldt der Regn af Aske og Grus. Indbyggerne er naturligvis fortrakket, og den af Regeringen nedsatte videnskabelige Kommission begynder at frygte for, at Mexico gaar en alvorlig vulkanst Katastrofe imøde.

Et mytist Mord. Paa Banegaarden i Charlton i Rusland blev der forleden afleveret en stor Kuffert, der var prydet med et greveligt Baa-ben.

Kort efter lagde de i Bagageekspeditionen bestaafte Funktionærer Mærket til, at der fivede Blod ud af Kufferten. De lufte den op og fandt i den det endnu ikke fivende Lig af en ung Dame af paafaldende Støthed.

Hun var myrdet ved et Dødsstik i Hjertet, og Blodet stod langsomt ud af det aabne Saar. Lægerne konstaterede, at Forbrydelsen ikke kunde være begaaet senere end nogle Timer, forinden Kufferten var bleven afleveret paa Banegaarden.

Statistikaan. Habana. Kongens Hus vedtog forleden enstemmig Forslag om at bempenlige Regeringen til at optage et Laan paa \$35,000,000 for at betale Troppeerne, opkjøbel Landbruget og møde lovlig Gæld fra Revolutionen.

Padens Helbred. Paden er fremdeles lige ras og rørig trods sine 93 Aar. Der har i den senere Tid gaaet Rygte om, at det skulde være smaat med ham, men det er i al Fald ikke værre fat med ham, end at han har kunnet skrive et fint Digt til en Ven, som han ønskede at give nogle fæterlige Raad om, hvordan han skulde bære sig ad for at blive en gammel Mand.

Døvhed kan ikke helbredes.

ved lokale Midler, da de ikke kan naa den angrebne Del af Høret. Der er kun en Haab om at fjerne Døvheden, og det er ved konstitutionelle Midler. Døvhed forarsages ved en betændt Tilstand af Eilmindene i det enkelte Høret. Naar dette Høret bliver inflammeret, mærker der en rummelig Svæb eller taar en dødelig Svæb, og naar den bliver helt luffet, er Døvhed færdig, og med mindre Betændelsen kan fjernes, og dette Høret gjenføres sin normale Tilstand, vil Døvheden være ødelagt for alle. Vi vil ikke et hundrede Dollars for ethvert Tilfælde af Døvhed (forarsaget af Rødder), som ikke kan fjernes med Hall's Catarah Cure. Skriv eller Personale, 121 N. 3. A. Chas. & Co., Toledo, O. 1898 hos Høretøret, 75c.

Væver eller Væverinde søges.

Emma's Væveri, Racine, Wis., søger en troende dansk Væver eller Væverinde. Vævergarnet optages helt den 1. Mars, jentel den 1. Juli d. A. Ansøgere for det første Dødsstik maatte kunne underrette i Gæst til „Ar. Dbl.“ og bres sende deres Ansøgning indret til det nævnte.

P. A. Emma's Væveri, 2701. raads Bigne: C. S. Jensen, 1139 Mound Ave., Racine, Wis.

Farne for Salg.

Gode Skovfarne, godt beliggende for dansk Luth. Kirke og tillige liggende fra Stræmen og Zentor, ønskes til Salg af underrettede i kommende Foraar. Indlæg Ansøgninger for nærmere Oplysning. Venligst Johannes Jørgensen, Rud, Wis.